

היכל המשפט

גיליון 15 – כסליו תשפ"ה

היכל המעשה

מתוך שיעורי הפרקטיקה של רבני בית הדין שליט"א

אותיות הפורחות באוויר

אדם שחתם חוזה על סמך ירושה שהוא אמור לקבל, ולבסוף... האם שייך בזמניו המושג של מחוסר אמנה ■ אדם החותם בעבודה על מסמך שלא יפתח עסק מתחרה משך מספר שנים, האם התחייבות זו אכן מחייבת אותו.

לצורך העניין בבורסה ליהלומים מקובל כי עיסקא נסגרת על ידי אמירת 'מזל וברכה', ומצד הדין לא היה זה אמור להועיל אחר שלא נעשה שום קניין אחר המועיל, אלא שכבר כת' הב"ח ריש סי' קפט דאם יש מנהג שקונים בדיבור, מועיל מדין סיטומתא, ולהלכה קי"ל כמהר"ם דסיטומתא מהני בדיבור.

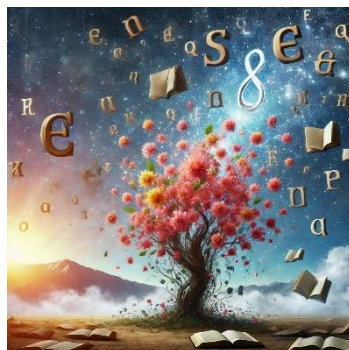
כמו כן במקח כמו רכישת דירות על אף שמצד הדין כסף קונה מכל מקום אחר שנהגו לערוך חוזה, הרי שמבלעדי החוזה המקח לא חל כלל ועיקר. ואדרבה יש שרצו לומר שבמינו אנו ניתן לרכוש דירה בעצם עריכת החוזה אף בלא נתנת מעות, אלא שאין הדין כדבריהם.

לא אחת נתקלים אנו בדיונים בבית הדין בהם שני הצדדים שותחים את טענותיהם בפני בית הדין זה טוען כך היה הסיכום בינו, לעומתו טוען הצד השני לא כך היו פני הדברים, ורק לאחר כשעה של דיונים מגלים הדיינים כי כלל לא נעשה כאן קניין, ובחנם כל הנידון, הדבר לא נובע חלילה מחוסר ידע אלא פשוט מרוב פשטותו ההלם מצוי.

ולכן כשאנו מגיעים לדון באופן כללי בדיון קניין אנו צריכים לתת את הדעת לכמה נושאים שונים הנותנים את התוקף לקניין.

בעולם הכוללים קוראים לזה הלכות קניינים, אך למעשה יש שתי חלקים יש את הלכות הקניין ויש את דיני המקח.

בכל דין תורה כשדיין יושב על המדוכה לפסוק על שאלה מסויימת בדר"כ הוא יצטרך לברר מספר שלבים.

ענף ב - מצבים מיוחדים

אמרו בגמ' דהמוכר עצבו והלוקח שמח, [ברכות דף ה'. וב"מ נ"א.]. ויש מזה נפ"מ גדולה לדיני הקניינים, כגון המוכר שהוא עייל ונפיק אוווי בסו"ס ק"צ, כגון שמכר בגלל שצריך להשלים עיסקא כושלת, ומפסיד בשביל זה את דירתו הטובה, אם הקונה לא משלם מיד יכול המוכר לבטל הקניין, אחר שכל המכירה הייתה בכדי לקבל את המעות בהקדם. וכן אומדנא כגון שמע שמת בנו והקנה נכסיו ואחר כך שמע שיש לו בן, וכן מוכר נכסיו כדי לעלות לא"י אם גלי דעתיה, אך צריך לדעת שהדיין לא יכול לסמוך על עצמו בדברים אלו לשער אומדנא או לא מדעתו, וצריך לברר מפי הבע"ד, ובין כותלי בית הדין כבר נשמעו טענות שהדיינים כלל לא העלו על דעתם. במקרה אחד של עסקת רכישת דירה הביא הקונה מקדמה על סך 10% משווי העיסקא, ולאחר מכן הפסיק להביא את הכסף, ולא עמד בלוח התשלומים, בכל מיני תירוצים מתירוצים שונים ובכל פעם ניסה לדחות את העניין בעו"ה שבוע הבא ועוד כיוצ"ב. לאחר שקצה נפשו של המוכר תבע אותו לדין תורה, ולשאלת הדיינים מדוע אינו עומד בלוח התשלומים, ביקש הקונה להוציא את המוכר ולהסביר את עצמו בפני הדיינים, אחר הסכמת הטוען הרבני, סיפר הקונה כי אכן הוא מעוניין מאוד לרכוש את הדירה, ולחמותו יש לה הרבה מאד כסף, והרופאים אמרו שאפסו סיכוייה לחיות ועל סמך זה חתם את החוזה, כלומר על סמך הירושה שהוא עתיד לקבל, אלא שבניתים היא עדיין חיה ומשכך הרי

א. דבר ראשון הוא צריך לברר האם היה כאן קניין הסעיף הראשון בס' קפ"ט מבואר שצריך מעשה קנין ואם לאו אינו כלום, ואין המקח נגמר בדבריהם.

ב. דבר נוסף צריך לבדוק שיש דעת ומעשה, החו"א חידש שמשפיק גמירות דעת ולא צריך מעשה קניין, שאלה זו היא שאלה נפוצה, יהודי שואל שהוא טס לחו"ל בערב פסח ותוך כדי הטיסה הוא נזכר כי לא מכר חמצו לגוי ומשכך הוא רוצה למכור את החמץ לגוי היושב לידו, אלא שאינו יודע את דרכי הקניין. האם יועיל עצם רצונו העז למכור חמצו אף שבפועל לא היה כאן מעשה קניין.

ג. בנוסף צריך לוודא שלא יהיה קניין דברים.

ד. כמו כן צריך לבדוק באיזה קניין נקנה המקח, ובאיזה שלב בקניין נקנה החפץ. לצורך הדוגמא אדם העביר כסף לחברו לקנות איזה חפץ האם החפץ נקנה מצד קניין כסף או שמא קניין אחר. להמחשת העניין אדם שקידש אישה בהעברה בנקאית, האם היא מקודשת מדין כסף, ומתי היא מתקדשת האם רק לאחר שלושה ימי עסקים שעשה שהכסף הועבר לחשבונה.

מעשה שהיה באדם שרצה לרכוש איזה עיסקה בארץ ולצורך כך עשה העברה בנקאית לצד המקנה, אלא שהבנק חשש שיש כאן איזה עניין של הלבנת הון ומשכך בינתיים הכסף מולאם, וכעת הם שואלים האם כיוון שהקונה העביר את הכספים הקניין חל או אחר שבפועל המוכר לא קיבלם הרי שלא חל הקניין. יש עוד הרבה מה לדון בזה האם זה חל מצד דין עבד כנעני דהוי כאומר לבנק תן מנה לפלוני.

ה. נקודה נוספת עליה יש לתת את הדעת שפעמים שיש קניין אלא שהוא קניין דברים.

ב -

למעשה ישנם כמעט ח"י קניינים ובכל פעם על הדיינים לראות באיזה קניין חל המקח והאם קניין זה מועיל בסיטואציה הנוכחית, וכאן אנו נכנסים לשורש נוסף לאחר שווידאנו את עניין הקניין יש לראות היכן ועם מי עשו את הקניין, שעל אף שבאופן כללי קניין דברים אינו קניין פעמים שהוא כן מועיל דווקא,

הענף השלישון

- דבר העורך
- היכל המעשה
- מהנעשה והנשמע
- שואל בעניין
- היכל הצדק
- הלכה ומעשה
- שו"ת עם רבני בית הדין

דבר האורח ~

מעמד כבוד התורה

הלכות דיינים מהווה את הבסיס החשוב ביותר עבור כל רב או דיין שמעוניין להשתלב במערכת בתי הדין, משכך לא פלא להיות עדים לתמונה מרגשת של חברי היכל המשפט מכל רחבי הארץ רבנים ודיינים, שמתכוננים בכל עוז לילה ויום לקראת המבחן הגדול.

מרגש ממש לחזות בעמל התורה אשר מתייגעים בה הרבנים והדיינים, אשר משקיעים חודשים ארוכים בהכנה לקראת המבחן הזה. לומדים בעיון את כל החומר הנדרש, מתרגלים שאלות ותשובות, ומשתתפים בשיעורים מקיפים בפרקטיקה המעשית. התהליך הזה דורש משמעת עצמית וריכוז עצום, אך הוא חיוני על מנת להבטיח הצלחה במבחן.

מעמד הבחינה אשר משלב מבחן מסכם בכתב ומבחן פומבי מגדולי ישראל מציג את כבוד התורה במלוא עוצמתו. ההכנות למעמד כבוד התורה מלוות בשעות על גבי שעות של עמל וחזרה, כל רב משקיע שעות רבות בלימוד והתמקדות בפרטי ההלכה. ניכר כי הרבנים מכירים בכובד האחריות המוטלת עליהם בהכנות למבחן.

גולת הכותרת הינה עת כניסתם של גדולי ישראל למבחן הפומבי, אלו מהרגעים המכריעים ביותר במסע ההלכתי של כל תלמיד. כאן, הוא נדרש להציג את ידיעותיו בפני רבנים חשובים ומנוסים. המבחן לא נועד רק לבחון את הידע, אלא גם להדגים את יכולת ההבנה והיישום של ההלכות. התלמידים נרגשים, אך גם מרגישים גאווה על ההזדמנות להציג את מה שלמדו.

המעמד של הבחינה המרכזית הוא הרבה יותר ממבחן. הוא מייצג חיבור עמוק ורוחני לערכי התורה. במהלך ההכנות והבחינה עצמה, כל משתתף חווה תחושת שליחות והמשכיות. זו הזדמנות נדירה לצפות בכבוד התורה במלוא הדרו, ותזכורת חשובה לחשיבות לימוד התורה בחיינו.

שהוא אוסר גמור, פעמים משטה אני, ואלו הם כל מיני מצבים מסויימים שעל אף שהיה קניין יתכן שהקניין לא חל מחמת מצב מסוים.

ענף ג – החפץ הנקנה

לאחר שבדקנו שיש קניין ושהקניין לכשעצמו הוא קניין טוב ואין שום סיבה צדדית לבטלו, עדיין נשאר לנו לודא כי הקניין הספציפי מועיל לעיסקא המדוברת, כגון שהיה קניין כסף על מטלטלין או כיוצא ב' דעל אף שקניין הכסף לכשעצמו הוא קניין טוב, כמו כן לא היה כאן מצב מיוחד של עייל ונפיק אוזוי וכיוצא ב', מכל מקום אחר שהחפץ הנקנה הוא מטלטלין הרי שלא מועיל הקניין אחר שקניין כסף אינו מועיל למטלטלין.

היה יהודי שהתקשר אחרי ר"ה ששאל דירה מחבירו בירושלים לר"ה ושבת קודש שלאחר מכן, ובש"ק אחה"צ ל"ע באו גנבים, למעשה הגנבים לא מצאו מה לגנוב אחר שהבית ריק ובקושי מים יש בו, אלא שאם כל זאת את הדלת שברו. השואל שהפרוטה לא הייתה מצויה בכיסו, טען דהוי מתה מחמת מלאכה כמו שגורא דנשי קטלוהו לא דינא ולא דיינא דהוי מתה מחמת מלאכה. ולמעשה היו שרצו לומר שהצדק עמו וכלל אין צורך לטענתו, דדלת הוי תלוש ולבסוף חיברו, ונחלקו הפוסקים אי הוי כמחובר וק"ל דהוי ספק. וכן היה מעשה בבחורים שהיו בחתונה והרכיבו אחד על גבי חבירו והעליין מחמת פחד החזיק בתקרת הגבס וקלקל אותה, וכן בעל האולם ותבע את הבעלים על התקרה דקיבל עליו שמירה. והיה שם כמה שיקולים מצד שמירה בבעלים ותלוי לפי העניין, וכן אם הבחורים חייבים בדין

מוזיק בדרך שמחה, ועוד שיקולים. אך כיון שהיה קרקע לא נתחייב לשלם כלל, אא"כ עשו התחייבות בהדיא, ועוד עוד לדון בזה למעשה שיש הרבה טענות כנגד.

דיני המקח

אחר שביררנו חלק הקניין ודבר הקנה, יש לדון מצד דיני המקח ויש בזה כמה וכמה ענפים:

ענף א' מה כלל בקנין – כדצינו בגמ' כמה פעמים המוכר את הבית אם מכר את היציע, ומצד מצרים וכו', ובבתי הדין ישנם עשרות דיונים הנוגעים לשאלה מתי הולכים אחר לשון בני אדם ומתי לא.

ענף ה' דיני ביטול מקח - יש ביטול מחמת אונאה שעניינו נתבאר בהל' אונאה, ויש מחמת פגם במקח. ויש מחמת הקנין, כגון שחוזר בו מחמת שלא נגמר המקח וזה דין מחוסר אמנה דסי' ר"ד, וכן נתן מעות ולא משך הימנו. יש עוד סוג ביטול מקח מחמת המקח כגון דבר שלא בא לעולם או אין בו ממש או יש בו ריבית או איסור אחר. או שהמקנה או הקונה לא היו כראוי כגון אסמכתא או השטאה, ובעבר הבאנו דיון בא' שעשה תיווך והיה חסר לו רק מס' טלפון והמודיע הטלפון רצה לקבל 60% ואח"כ טען משטה. וכן אדם שהתחייב למעביד איזה עניין ולאחר מכן טען שהיה משטה.

ענף ה' אחריות המוכר על המקח - מתי הלווק יכול לבא בטענות, ולמה אירע האונס וכו'.

למעלת כבוד הרבנים הגאונים שליט"א אני התחנתתי לפני מספר חודשים בסייעתא דשמיא, ומאחר והמצב בבית הורי קשה מנשוא, אבי ל"ע מטופל בילד חולה, כמו כן בעוד כחודש הוא אמור לחתן גם בת, אשר על כן הוא ביקש ממני אם אוכל לטוס אל עבר לים לדפוק על דלתות נדיבי עם, על מנת שאלו ירימו נדבתם ביד רמה למען מטרה נעלית זו, ואכן בלית ברירה סטתי וכתתי רגלים מבית לבית וברוך ה' הינה ה' לידי סכום שכיסה את הוצאות החתונה עם עודף.

אלא שכעת עלתה השאלה האם את העודף אני אמור להעביר לאבי על מנת לסייע לו בהוצאות החתונה של אחותי, או שאני יקח זאת לעצמי על מנת לעזור לעצמי בתשלום שכירות חודשית או הון עצמי התחלתי לרכישת דירה, על מנת שאוכל לשבת ולשקוד על תלמודי עם פחות דאגות על הראש.

יצויין שכשספתי את הכסף ציינתי בפני הנדיבים את ההוצאות המרובות המוטלות על אבי עם זה בטיפול בילד החולה ואם זה בהוצאות החתונה הקרבה ובאה של אחותי.

תשובות למדור זה ניתן לשלוח במייל המערכת (ולצין עבור שואל כעניין)

heychalhamishpat@gmail.com

מבי מדרשא

'מבית דינו של היכל'

נידונים הלכתיים המתפרסמים במאגר השו"ת באתר היכל המשפט - ובקו המשפט שלוחה 3

פאנית שסיכמה עם לקוחה שתעשה לה תסרוקת ב60 ₪ והלקוחה שמעה 90 ₪, האם מותר לה לקחת תשעים או שצריכה היא להודיע לה שהמחיר הוא שישים.

נענה על ידי הרה"ג מנחם שכטר שליט"א

אדם שכח חפץ יקר בכניסה, והפועל זרק אותו לאשפה, ואחר לקח ממש, האם זה נחשב כוונתו של ים או לא

נענה על ידי הרה"ג טוביה קהת שליט"א

מודעה התלויה ברחוב במקום מרכזי, האם מותר לתלוש אותה.

נענה על ידי הרה"ג יוגב בוטה שליט"א

מודעה התלויה ברחוב במקום מרכזי, האם מותר לתלוש אותה.

נענה על ידי הרה"ג יוגב בוטה שליט"א

אדם הזמין ש"ס ושיים עליו כולל משלוח, בפועל הגיעו רק 3 ארגונים מתוך 4 ורביעי מתעכב זמן רב האם ניתן לבטל את העסקה.

נענה על ידי הרה"ג יצחק אליעזר שוב שליט"א

הוגשה תביעה ייצוגית נגד חברת... ובית משפט חייב אותם לפצות כל אחד מהשכנים בסכום של 2500 ₪ כפיצוי. האם מותר לו לקחת את הכסף.

נענה על ידי הרה"ג נחום הפנר שליט"א

עיתונים המחולקים חינם בכניסות הבניינים, והשאלה האם אדם חיצוני יכול לקחת העיתון?

נענה על ידי הרה"ג ישראל יצחק משי זהב שליט"א

חברות בע"מ בהלכה – חלק א'

בעקבות המאמר הקודם שעסק בהשפעת חוק הרמת מסך בשיוך חברות בע"מ לבעלי המניות לפי דין תורה, התעורר הצורך בהעלאת שורש הדברים והעמדת השיטות המרכזיות בהתייחסות ההלכתית לחברות בע"מ, בפרקים הבאים נעסוק ביסודי הדברים ועיקרי הדעות.

שורש ההמצאה להתאגד כחברה בערבון מוגבל נועד להפריד בין העסק ובין העוסק [בין הישות העסקית של החברה לבין היזם בעצמו]. ולנהל את הסיכונים והסיכויים, הרווחים וההפסדים, של החברה בנפרד משאר עסקי המשקיעים.

ומהות הדבר, שבשונה מעוסק מורשה שיש לבעל העסק אחריות מלאה גם על ההפסדים, בחברה אינו כן אלא אם חברה פושטת רגל ונשארת בעלת חוב בעלי החברה [בעלי המניות] שלא פשטו רגל ויכולים לשלם את החובות אינם מחוייבים מבחינה חוקית בתשלום החובות לנושים.

כך גם לגבי ההכנסות של החברה, לא כל מה שהחברה מרוויחה שייך לבעלי המניות אלא רק כשמתבצעת חלוקת דיבידנדים (חלוקה של רווחי החברה שמתבצעת מידי שנה או בזמנים שנקבעו בתקנון החברה) או בקבלת משכורת מהחברה (כמו ששכיר מקבל מהמעסיק).

ההגדרה המשפטית של החברה בלשון החוק הוא "חברה היא אישיות משפטית כשרה לכל זכות, חובה ופעולה המתישבת עם אופיה וטבעה כגוף מאוגד".

ובהתאם לזה, קיימות סוגי חברות שונות השוות במהותן, "חברה ציבורית" (- חברה שמוניתה רשומות למסחר בבורסה), "חברה פרטית" (- חברה שאינה חברה ציבורית למסחר ציבורי במניותיה), "חברת איגרות חוב" (- חברה שאיגרות חוב שלה רשומות למסחר בבורסה), "חברת מטרה" (- חברה שהצעת רכש מופנית לבעלי מניותיה), "חברה לתועלת הציבור" (- חברה שרווחיה מיועדים לתועלת הציבור).

ניהול החברה והבעלות על רכושה ממומש באמצעות החזקת מניות. מניה היא שווה ערך כספי המקנה חלק בבעלות בחברה, כאשר חברה מעוניינת לגייס סכום כסף ממשקיע, מחשבים את מספר המניות שיש להקצות לאותו משקיע כדי לתת לו שיעור יחסי להשקעתו בבעלות החברה.

לדוגמא, אם חברה מעוניינת לגייס סכום כסף של 50,000 ש"ח, על מנהלי החברה להעריך את שווי החברה לאחר גיוס ההשקעה (אם למשל שווי החברה 50,000 ש"ח והחברה מגייסת עוד 50,000 ש"ח נמצא ששווי החברה לאחר הגיוס הוא 100,000 ש"ח). ויש לתת למשקיע החדש מניות כך שלאחר ההשקעה יהיו לו חצי מתוך מניות החברה (מניות שייצגו 50,000 ש"ח של השקעה מתוך 100,000 ש"ח סך כל ערך החברה).

פעולה זו של הערכת שווי החברה, לפני או אחרי מכירת מניות או השקעה כלשהי של החברה, הוא הבסיס העיקרי למדדים המשתנים על שווי החברה ומניותיה המוצגים בבורסה לניירות ערך.

מניות רגילות מקנות זכות הצבעה על פעילות החברה וזכויות ברווחים (חלוקת דיבידנדים), לפי חלוקת המניות. מלבד מניה רגילה קיימות סוגי מניות נוספות: מנית יסוד, מנית בכורה, מנית פדיון ומנית הנהלה שתכליתן זכויות שונות ברווחים, ובשליטה (ניהול) על החברה.

השליטה והניהול של עסקי החברה מתבצע בדרך כלל באמצעות הצבעה של בעלי המניות כשזכויות הצבעה מתחלקות לפי אחוזי הבעלות במניות, אך למרות זאת פעמים רבות זכויות וטו או זכויות הצבעה גדולות יותר נשמרות ליזמי החברה (שבבעלותם לדוגמא מניות הנהלה). כך שמצויי שבעלי המניות הרגילות הם הבעלים של רוב מוחלט של מניות החברה ובכל זאת את ההחלטות בפועל יקבלו בעלי מניות המיעוט ואין לבעלי המניות הרגילים כל השפעה על ההחלטות המסחריות והתנהלות החברה.

חוקים אלו רלוונטיים לנידונים ההלכתיים בעיקר לבעלי מניות מועטות בחברה או שלחברה יש גרעין שליטה כך של הצבעה של מחזיק המניות אין השפעה ממשית על החלטות החברה, וכדלהלן בבירור הנידונים.

במאמר הבא נעסוק אי"ה בדעות הפוסקים.

מדור זה עוקב אחרי סכסוכי שכנים, ומטרתו להציג בפניכם את שני צידי המתרס, ולהביא תמונת מצב מרתקת ונקודת מבט שונה.

הצדקה והאמון

הנותן לשכוי בינה

הצדקה והאמון

הרב שטרנבוך יהודי שקיבל על עצמו ליטול את שרביטו של אהרן הכהן החליט כי לא עת לחשות ונרות החנוכה לא אמורים להצית את אש המחלוקת, אשר על כן במהרה התכנסה ישיבה מיוחדת של הדיירים בלובי של הבניין. האווירה הייתה מתוחה, אך מלאה בכבוד הדדי. היה ברור כי למרות חילוקי הדעות, כולם רצו להגיע לפתרון שיכבד את המסורת וגם יבטיח את הבטיחות. לבסוף, לאחר דיון ארוך ומעמיק, הציע אחד הבחורים רעיון יצירתי "מה אם נבנה מתקן מיוחד, שיאפשר להדליק את הנרות בבטחה? משהו שמוגן מזוככית, כך שהאש לא תוכל לצאת משם, אבל גם יאפשר לכולם לראות את האור מבחוץ?"

ההצעה התקבלה בחיוב על ידי כל השכנים, והם החליטו לפעול יחד להגשמתה. הם פנו לאמן זכוכית מקומי, שיצר עבורם מתקן ייחודי ומרהיב ביופיו. המתקן הוצב בפתח הבניין, ובשעת ערב, כשנדלקו הנרות, האירו את הלבבות באור חדש.

בפינת רחוב שקטה בירושלים, עמד בניין דירות ישן ומוכר. כל שנה, בחג החנוכה, האירה את הבניין אווירה מיוחדת של שמחה ואור. אך השנה, התעוררה מחלוקת שלא ציפו לה, מחלוקת שהציתה את הלבבות לא רק באור הנרות אלא גם בלהבת הוויכוח. דווקא שלמה השכן החדש ועדין הנפש, שבדיוק עבר לגור בבניין. אצל שלמה המסורת במשפחה הייתה שנה חנוכה צריך להדליק בפתח הבניין, כך סבו היה אומר בילדותו, ודבר זה נחרט בליבו כמצווה שאין לעבור עליה. כשהגיע החנוכה, שלמה התרגש להדליק את הנרות בפתח הבניין, כפי שנהגו אבותיו. אך, באותו רגע ממש, נשמע קולו של חיים כהן, שכן ותיק וחביב, שהביע את דאגתו. מצד שני אמר הרב כהן, יש סכנה שאנשים עוברים שם ובקלות יכולים להיפגע מהאש. הבטיחות קודמת לכל. כעת, היה על שלמה להתמודד עם הדילמה הכפולה מצד אחד, הרצון להדליק את הנרות כמנהג אבותיו, ומצד שני, ההבנה שיש להגן על בטיחותם של השכנים והעוברים והשבים. הוויכוח התפשט במהרה בין כל דיירי הבניין, וכל אחד מהם הביע את דעתו הנחרצת.

תגובות למדור זה ניתן לשלוח ל b0733831747@gmail.com

אכסנאי לאורח

ראוי שהבעל ישתתף בפרוטה ולא ידליק בנפרד אחר שיש דעות שהוא יוצא יד"ח בהדלקת האישה בבית וממילא הרי שאינו יכול לברך.

ובפוסקים כתבו לדון דמה יועיל מה שהאכסנאי נותן פרוטה לבעל הבית, הרי מטלטלין אינם נקנים בכסף, וא"כ כיצד משתתף עמו על ידי נתינת הפרוטה, ובביאור הדברים יש שכתבו לבאר על פי הא דקיי"ל בשו"ע חו"מ (סימן קצט ס"ג) דהנתון מעות על יין לקידוש דקנה דבמצוה העמידו דבריהם על דין תורה דמעות קונות. וא"כ היה בנדון דידן שקונה השמן בקניין כסף.

והנה ידועה דעת הא"ר (א"ח סי' תרע"ז אות ב') שכתב דהמדליק מחויב ליתן כשיעור חצי שעה מממונו, וכבר נחלקו הפוסקים אם כסף שזויו או כסף קניין.

וא"כ לענ"ד על מנת לצאת יד"ח כל הדיעות הדרך המומלצת היא לנהוג כפי שכתב הרשב"א (בסי' תקמ"ב) והביאודו הפוסקים שה"ה אם הקנה לו בעה"ב חלק במתנה בשמן שרי. ואשר על כן זו הדרך היותר מועילה שמקנה לו בעל הבית השיעור שנצרך לצאת יד"ח, כי גם מצוי פעמים רבות שהאכסנאי אומר לבעל הבית שהוא רוצה להשתתף עמו בפרוטה אך בפועל הוא לא מביא לו הפרוטה באותו מעמד, [ופעמים בכלל לא], וא"כ הרי שלא קנה כלל השמן, אלא שגם כאן צריך לעשות איזה קניין בהשמן.

חנוכה שמח
הרב ש. שכטר

הרב רחמי ביג היין

ראובן היה חייב לשמעון מאה ₪, ושילם את החוב בצ"ק, שמעון לפי הנראה מסרו לאחר כתשלום או כל סיבה אחרת, אלא שכעת אדם מצא את הצ"ק ומסרו לראובן, כך שלפי הנראה אותו אחר איבד את הצ"ק, והשאלה היא האם ראובן חייב לשלם לשמעון מאה ש"ח, אחר שהצ"ק הגיע אליו חזרה, או שמאחר והוא כבר פרע את חובו ושמעון הסכים לקבל הצ"ק כפרעון חוב הרי אף שבפועל הצ"ק נאבד הרי הלווה יצא ידי חובתו?

תשובת הרב

פשוט הדבר שאותו ראובן בעל הצ"ק פטור מתשלום נוסף אחר שהוא כבר פרע את חובו, ודין הצ"ק הרי הוא כשטר ממרני" שיכול כל אחד להשתמש בו.

ומצד הדין יתכן (ראוי שלאול בכל פעם שאלת רב) שהמוצא כלל לא היה מחוייב להחזירו לראובן. ובספר אבידת אחיך עמוד קמ"ו כתב שהמוצא יכריז על האבידה.

בכל אופן לגוף השאלה במקרה דנן ראובן כבר עשה את שלו, ופטור.

אכסנאי בנר חנוכה

ברצוני לעודד מעל כמה חשובה זו על נושא חשוב, של השתתפות אכסנאי בנר חנוכה, הנה ידועה ההלכה שנפסקה בשו"ע (או"ח סי' תרע"ז) דאכסנאי שאין מדליקין עליו בביתו, צריך לתת פרוטה לבעל הבית להשתתף עמו בשמן של נר חנוכה, וכבר האריכו בזה הפוסקים שבאופן שהאישה מדליקה בבית

הודעה חשובה לציבור שוחרי המשפט
הרכבים היכל בית הדין רחוב ריב"ל 28 בית שמש

~ הרכב יום ה' ~
 בראשות הגאון הגדול רבי שלמה זעפרני שליט"א

~ הרכב יום ד' ~
 בראשות הגאון הגדול רבי עמרם פריד שליט"א

~ הרכב יום ג' ~
 בראשות הגאון הגדול רבי צבי פלדהיים שליט"א

~ הרכב יום ב' ~
 בראשות הגאון הגדול רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א

~ ~ ~ ~ ~

הרכב בבית הדין מאנרי אור' רחוב יהודה הנשיא אשדוד
בניית האון רב (נחמיה טובינסקי שליט"א)

~ הרכב ~
 בראשות הגאון הגדול רבי אלעזר שטרן שליט"א

▪ קבלת פסק דין מעמק מחי"ט דענ"ג ▪ אפשרות ערעור

~ ~ ~ ~ ~

חדש הרכב בית דין גם בגני ערק

~ ~ ~ ~ ~

להזמנת דיונים ובדרוזיות

מזמירות בית הדין 0733831747 שלווחה 2

~ ~ ~ ~ ~

לשאלות ביושן משפט וריבית 0733831747 שלווחה 1

בבית הדין אבידן הסדרים חוב שטאי אלעד בראשות הגאון הגדול רבי פישל בדרנץ שליט"א

ולא מעבר לים היא

התרגשות שיא בפתיחת שיעורי השימוש בהיכל המשפט בארה"ב

רבים מהרבנים מספרים על החוויה המיוחדת בהיכל המשפט. הם מדברים על התחושה של להיות חלק ממשוה גדול יותר, ועל ההודמנות הנפלאה לממש את כישרונותיהם, מה שממלא אותם באנרגיה ומוטיבציה להמשיך בלמידה המאתגרת, והם חשים שהם נמצאים במקום הנכון כדי להגשים את חלומותיהם.

היכל המשפט מציע לרבנים והדיינים סביבה תומכת ומקדמת, שבה הם יכולים להתפתח הן מקצועית והן אישית. עם הכלים והידע שמקבלים הרבנים, הם צפויים להשפיע בצורה משמעותית על תחום המשפט ולתרום לקידום עולם המשפט. תחושת השליחות המלווה את חברי היכל המשפט אינה ניתנת לתיאור, כל חברי השימוש יודעים כי למרות האתגרים הרבים, הם נמצא בדרך הנכונה. בהיכל המשפט הם מקבלים את הכלים להצליח בעולם המשפט.

מעמדי הפתיחה אשר נחלו הצלחה מרשימה בהצטרפותם של עשרות רבנים ודיינים ללגיטו של מלך, הניחו את הבסיס לתחילתה של דרך חדשה לשימוש הפוטנציאל העצמי, ולגשר על הפער בין ידע תיאורטי ליישום מעשי.

התרגשות גדולה הורגשה בארה"ב עם פתיחת שיעורי השימוש של 'היכל המשפט' עולם המורח של ארה"ב דיינים, רבנים ותלמידי חכמים מסלאתא ושמונה, הצטרפו למעצמת המשפט, כבר במעמד הפתיחה שהתקיים במספר ערים מרכזיות ברחבי ניו יורק אפשר היה להרגיש את האוויר מלא בצפייה והתרגשות.

מעמדי הפתיחה המרשימים שהתקיימו במאנסי ובויליאמסבורג, היוו את יריית הפתיחה לתחילתו של מסע מיוחד עבור כלל הציבור שהצטרף לחזון, שיעורי השימוש של היכל המשפט הפכו למוקד משיכה עבור רבים בזכות התכנים הייחודיים שהם מציעים. אין ספק כי אירוע היסטורי זה יהיה בעל השפעה עצומה על עתיד עולם המשפט בארה"ב.

שיעורי השימוש בהיכל המשפט אינם שיעורי תיאוריה. הם כוללים פרטיקה מעשית, מהנעשה והנשמע בין כותלי בית הדין, דיונים פתוחים ממצבים אמיתיים שמארגרים את התלמידים לחשוב בצורה יצירתית וחדשנית, כמו השלמות ידע עם מומחים מהשורה הראשונה במגוון תחומים. השיעורים כוללים ניתוח מעמיק של מקרים, לצד דיונים על סוגיות בוערות.

לומדים חושן משפט ומחפשים את הלחייעשה

בימים אלו נפתחה ההרשמה לקבוצות השימוש המעשי להכשרת דיינים מוצי"ם ובוררים בדיני ממונות שעל ידי בית הדין ובית ההוראה 'היכל המשפט' בנשיאות הגאון רבי נפתלי נוסבוים וגדולי הדיינים שליט"א שיעורים מיוחדים ומרתקים בהנעשה בבית הדין שיעורים בפקרטיקה המעשית מתוך עולם בית הדין על ידי רבני ודייני בית הדין שליט"א ומומחים בתחומים שונים

דגש על נושאים אקטואליים

פרקטיקה בשרע חרם חלק ג והלכות ריבית
דיני חוים - דיני שותפין - דיני צואות וירשות - הלכות דיינים - דיני ריבית - נזקי שכנים - אונאה - שכירות פעלים - נזיקין - שכירות - ערבות ועוד. עריכת חוים וניסוחם - הבנת חוים - נזקי בניה - נזק לרכוש מבוסח - האונות ודרכים והאונות עבודה - הלשנות על מאכערים - זכויות יוצרים - הסכמי שיועף - פירוק שותפות - צווי בית משפט - פירעון חוב על ידי הירששים - ביטול צואת אב על ידי האם - מנהל עמבון בקיום צואה - בנים מאומצים - נסיון אחר השלטה - סדר חלוקת נכסים - הרכבי בית דין ודין חיד - דיונים שאינם מצריכים דיונים משפטיים - נסיון גישור - טענת פסלות דין ועילות הפסילה - מעמדו של טוען רבני - ייצוג בעלי דין בקבוצות רכשה - סרביני בית דין, שוק ההון - כרטיסי אשראי - מערכת הבנקאות - עסקאות ברטר - צייננים - גמחים - היתר העיסוקי - פיוני שוכר - תאריך עברי ולועזי - מוניטין בחנות - אונאות בגדלין - שביתות עובדים ועוד.

השיעורים יתקיימו אחת לשבוע למשך קרוב לשלוש שנים • חומר עיוני ומסכם • עבודה מעשית בתיקי דיינים • מעגות מתוך עולם בתי הדין • בסיום המחזור ולפי החלטה הרבנים ישובצו הלומדדים כרבנים ובוררים בבית הדין ובית ההוראה היכל המשפט ויוכרוו בכתר תעודת ידיו ידיו על רוב שו"ע חוים • ותעודה על הלכות ריבית.

לפרטים והרשמה

בארה"ב

בארה"ק

845-293-3301

0556712282

מלא מלא וגדיא יאה

ברון שיר גיל ורון מעוסק הלב. נשגר את מיטב ברכותיו נאמנה ערוכים כדת וכהלכה, קדם מורה דרכינו ומאיר נתיבותינו הנודע לשם ולתהילה, פרי עץ חיים לתפארה, תהלתו בקהל חסידים, צנא מלא ספרא, יראתו קודמת לחכמתו, פה מפיק מרגליות טובות בתורה, טעמיו החיים דולה ומשקה, אוצר כלי חסדה, כל לב מתמוגג מאמרותיו היקרים

ה"ה נזר תפארה לעם סגולה, הרה"ג מוריני

רבי מיכאל חיים רוטמן שליט"א

לרגל השמחה הרבתית בחולדת הבת למזל טוב

עתירתנו וברכותינו צרופה בזה מעוסק הלב, שזיכו הוא ובני ביתו לרוות מכל יוצ"ח רוב תענוג ונחת דקדושה, במדה מרובה וגדושה, ותשרה שכניה בכל מעשי ייהם, ויסלא ה' כל משאלות לבם לטובה ולברכה, להגדיל תורה ולהאדירה, ויזכו להמשיך בעשעיהם ופעולותיהם הברוכים מתוך הרחבת הדעת ושללות הנפש, בניס ובני בני עוסקים בתורה ובמצוות, מתוך אושר ועושר וכל טוב סלה, ואך טוב וחסד ירדפוכם כל ימי חייכם, אמן.

כעתירת

כני החבורה ירושלים • כני החבורה בני כרה • כני החבורה בית לאל • כני החבורה אשנסי • כני החבורה כורו סאוק • כני החבורה מונורו • כני החבורה ויליאמסבורג

י"ל על ידי בית הדין ומרכז הבוררות היכל המשפט + טלפון 0733831747 + מייל: heychalhamishpat@gmail.com + לתרומות והנצחות יש ליצור קשר 0534195493

נתרם לעילוי נשמת
האשה הצדקנית אסתר בת הרה"ח ר' יהודה זצוק"ל כט תמוז

לעילוי נשמת
מוריני הגאון רבי ירחמיאל בהר"ר יעקב זצוק"ל

לעילוי נשמת
מוריני הגאון רבי ירחמיאל בהר"ר יעקב זצוק"ל

CONTROL P
קנטרול פי. רשום שמבין אותך.

הוצאות הגיליון נתרמו

קח גם אתה שותפות קבועה בהפצת הגיליון

לתרומות והנצחות
0534195493

לסובת נשמת זקנינו
איש קדוש המגיד ממעורטש

לעילוי נשמת
הרה"ח ר' ישראל משה בהרה"ח ר' אלכסנדר סגנר

נתרם על ידי יחידנו הנעלה
הרה"ג שלמה וייס שליט"א לרגל השמחה השרייה במעונו